

Tematisk strategi: Internasjonal virksomhet i Statens vegvesen

Styrings- og strategistaben, Vegdirektoratet

Juni 2017

1. Innledning

Statens vegvesen er i kraft av instruksen av 2011 pålagt å «følge opp internasjonal virksomhet knyttet til avtaler, bistandsarbeid, regelverksutvikling, forskningssamarbeid og utveksling av erfaringer m.m.»¹

I dette dokumentet fastsetter vi mål for vår internasjonale virksomhet, spesifiserer fokusområder og aktiviteter og beskriver organisering, ansvarsdeling og ressursbruk. Etatens virksomhetsstrategi og tildelingsbrev setter rammene for virksomheten. Dokumentet erstatter policydokument fra 2009 og vil bli revidert ved behov. Vi viser til prosessbeskrivelser i kvalitetssystemet for gjennomføring av virksomheten.

2. Mål

Den internasjonale virksomheten har tre mål:

- Den skal tilføre oss ny kunnskap som skal styrke den faglige utviklingen i organisasjonen.
- Den skal gi bedre samordning av grensekryssende planer, prosjekter og transporter i Norden og nordområdene.
- Den skal bidra til regelutvikling innen veg- og vegtrafikkområdet i Norge gjennom å påvirke og å oppfylle forpliktelser om å implementere EU-regelverk innenfor rammen av EØS-avtalen.

---

¹ Etter instruksen av 2011 utgjør bistandsarbeid en del av virksomheten. Vegtransport er imidlertid ikke lenger et prioritert område i norsk bistandspolitikk, og Statens vegvesen har følgelig avsluttet bistandsarbeidet.

3. Fokusområder

Den internasjonale virksomheten omfatter tre fokusområder med tilhørende aktiviteter som er knyttet til målene.

3.1 Kunnskapstilførsel

Vi er avhengige av kunnskap² fra omverdenen for å utvikle mennesker og organisasjon, samtidig som vi har et profesjonelt ansvar for å dele vår kunnskap med omverdenen. Vi trenger å innhente kunnskap fra utlandet ut fra to ulike typer behov. Den ene typen behov dreier seg om å holde tritt med/være i forkant av utviklingen og finne ut om det er noe å lære fra andre land, mens den andre typen har sitt opphav i mangel på kunnskap i egen organisasjon og i landet for øvrig for å løse en konkret oppgave.

Utteksling av kunnskap skjer i ulike fora og gjennom ulike metoder som beskrives i det følgende.

Deltakelse i internasjonale organisasjoner

Tverrfaglige organisasjoner

Statens vegvesen deltar i tre tverrfaglige organisasjoner: Nordisk vegforum (NVF), Conference of European Directors of Roads (CEDR) og World Road Association (PIARC). Deltakelse i disse organisasjonene skal være samordnet for å få best mulig utbytte.

NVF er et nordisk bransjesamarbeid der offentlige myndigheter, konsulenter, entreprenører, interesseorganisasjoner, og forsknings- og utdanningsinstitusjoner deltar. NVF arbeider etter fireårige strategiske planer, og kunnskapsutvekslinger skjer i ulike utvalg og ad-hoc arbeidsgrupper.

CEDR er et samarbeidsforum for vegmyndigheter i Europa. Det har ingen tilknytning til EU-kommisjonen, men arbeidet retter seg i stor grad mot EUs transportpolitikk. CEDR har rullerende treårige handlingsplaner der det inngår arbeidsgrupper, workshops, prosjektarbeid og FoU-prosjekter.

PIARC er verdensomspennende og gir mulighet for kunnskapsutveksling med fagmiljøer også utenfor Europa. Medlemmer er fra både offentlig og privat sektor. Vår deltakelse i

---

² Kunnskap defineres her til å omfatte informasjon, fagkunnskap og erfaringer.

PIARC går i noen grad ut på kunnskapsoverføring til lav- og mellominntektsland da dette er et uttrykt mål for PIARC. PIARC arbeider etter fireårige strategiske planer der det nedsettes komiteer og ad-hoc arbeidsgrupper.

Spesialiserte fora

De tverrfaglige organisasjonene dekker ikke alle fagområder som det er nødvendig for oss å følge med på internasjonalt. Vi er derfor med i utvalgte spesialiserte organisasjoner og nettverk i Norden, Europa og globalt når vi er tjent med det.

Forskning og utvikling

Nasjonale satsingsområder innen FoU skal styrkes gjennom deltakelse i internasjonale FoU-fora. Dette gir tilgang til kunnskapsnettverk, økonomiske midler og muligheter for demonstrasjon og testing.

I Norden deltar vi i NordFoU som har som oppgave å initiere fellesnordiske forskningsprosjekter. NordFoU er basert på en avtale mellom nordiske vegmyndigheter om felles gjennomføring og finansiering av FoU-prosjekter.

Samarbeidspartnere i Europa er europeiske vegmyndigheter, gjennom CEDRs Transnational Road Research Programme, og Forum of European National Highway Research Laboratories (FEHRL) som er en sammenslutning av forskningsinstitutter knyttet til nasjonale vegmyndigheter. FEHRL gir også tilgang til FoU-virksomhet i USA og Australia gjennom deres assosierte medlemskap.

På oppdrag fra Samferdselsdepartementet er vi med i forskningsprogram i regi av EU og i OECDs International Transport Forum (ITF).

Bilateralt samarbeid

Samarbeid med vegmyndigheter i et annet land, det være seg utveksling av kunnskap, FoU-samarbeid o.a., vil ha sitt opphav i identifisering av felles utfordringer innen fagområder der begge parter har noe å lære av hverandre. Vårt relativt store engasjement i internasjonale organisasjoner og i FoU-prosjekter gjør imidlertid at behovet for bilaterale samarbeidsavtaler ikke er så stort.

Arbeidsopphold, studiereiser og konferanser

Et arbeidsopphold i en annen vegadministrasjon eller organisasjon utenlands vil vanligvis vare fra noen uker til inntil et år og gir anledning til å skaffe seg dybdekunnskap. Vi deltar i et utvekslingsprogram i CEDR der ansatte i europeiske vegadministrasjoner kan få opphold av varighet på inntil noen måneder i et annet lands vegadministrasjon. Arbeidsopphold kan også være mulig gjennom bilaterale avtaler med andre lands vegadministrasjoner.

Studiereiser gir mulighet til å lære om metoder og teknikker og hvordan ting fungerer i praksis. Konferanser (også kongresser, seminarer o.l.) er godt egnet til å skaffe seg «state-of-the-art» oversikt og å få vite om kunnskap som finnes og nye ideer og innovasjoner.

3.2 Samarbeid i Norden og nordområdene

Nordiske transportetater (veg og bane) har gått sammen om å bygge opp et mer strukturert samarbeid om grensekryssende planer, prosjekter og transporter. Så langt har det vært samarbeid om enkeltprosjekter/–strekninger. Det har imidlertid vært lite samarbeid om strategiske valg og prioriteringer i arbeidet med nasjonale transportplaner med den hensikt å samordne planer og budsjetter.

Nordområdene er et viktig satsingsområde for regjeringen. Barents Euro–Arctic Pan–European Transport Area (BEATA) skal ivareta transportsamarbeidet i Barentsregionen. Det skal bidra til å utvikle et effektivt transportsystem som legger til rette for økt mobilitet på tvers av grensene i regionen. I BEATA deltar Norge, Finland, Sverige, Russland og EU–kommisjonen, og Statens vegvesen bistår Samferdselsdepartementet med å ivareta norske interesser. Som en del av BEATA har de fire landene utarbeidet en felles transportplan: Joint Barents Transport Plan. Intensjonen er å innarbeide denne i Nasjonal transportplan.

3.3 Overnasjonal regelutvikling i Europa og forpliktelser som følger av EØS–avtalen

EØS–avtalen av 1994 forplikter Norge til å følge EU–regelverk. Statens vegvesen skal tilpasse sitt arbeid til Samferdselsdepartementets EØS–strategi og halvårlige arbeidsprogrammer for EØS–saker. Vi skal ha oversikt over initiativ i EU som berører og kan ha innflytelse på våre ansvarsområder. Deltakelse i komiteer og arbeidsgrupper for å påvirke regelutvikling skjer i samråd med departementet. Vi skal videre følge opp forpliktelser til informasjon om og gjennomføring av vedtatte direktiver og policyer.

EU–relatert arbeid skjer også gjennom deltakelse i FNs økonomiske kommisjon for Europa (UNECE) og i den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN). Tillemping av standarder

er i prinsippet basert på frivillighet, men EU-retten fører i visse tilfeller til at anvendelse av internasjonale standarder kan bli obligatorisk.

4. Organisering, ansvarsdeling og ressursbruk

4.1 Organisering og ansvarsdeling

Styrings- og strategistaben (Vegdirektoratet) sitt ansvar

Styrings- og strategistaben har ansvar for utvikling og innretning av etatens internasjonale virksomhet. Den skal koordinere deltakelse og samarbeid som går på tvers av enheter i etaten:

- Deltakelse i tverrfaglige organisasjoner (NVF, CEDR og PIARC)
- Bilaterale samarbeidsavtaler med organisasjoner/institusjoner i andre land
- Deltakelse på utvalgte internasjonale konferanser (se nedenfor)
- Studiebesøk fra utlandet (se nedenfor)
- Samarbeid i Norden om grensekryssende planer, prosjekter og transporter

Øvrige enheter sitt ansvar

Enheter i Vegdirektoratet har ansvar for å følge med og delta i internasjonale aktiviteter innenfor sine respektive ansvarsområder. Dette omfatter deltakelse i spesialiserte fora, FoU-samarbeid, EU/UNECE regelarbeid m.m. Regionene kan trekkes inn i arbeidet etter behov.

Hva angår EU/UNECE regelarbeid ligger koordineringsansvaret i linja. Arbeidet med europeisk regelutvikling vil være en integrert del av arbeidet med regelutvikling for de avdelinger som har ansvar for dette på ulike områder. Berørte avdelinger skal ha en EØS-koordinator som deltar i et internt EØS-forum. Styrings- og strategistaben har ingen koordineringsfunksjon, men er kontaktpunkt mot departementet og informasjonsformidler internt for saker som ikke angår regelverk.

HR- og administrasjonsavdelingen har ansvar for utvekslingsprogrammet i CEDR.

Regionene skal holde styrings- og strategistaben i Vegdirektoratet orientert om internasjonale aktiviteter som skjer på regionalt nivå.

Region nord har et særskilt ansvar for samarbeid i nordområdene. Det forutsettes samhandling og avklaringer med direktoratet om grensekryssende planer, prosjekter og transporter med nasjonal interesse.

Konferansedeltakelse

For å unngå for stor deltagelse på enkelte konferanser skal styrings- og strategistaben samordne uttak av deltakere. Det gjelder følgende konferanser:

- NVF Via Nordica – hvert 4. år
- PIARC verdenskongress – hvert 4. år
- Transport Research Arena (TRA) – hvert 2. år
- Transportation Research Board (TRB) – hvert år
- ITS World kongresser – hvert år
- Velo-City – hvert år

Studiebesøk fra utlandet

Styrings- og strategistaben har ansvar for å ta imot studiebesøk fra utlandet der dette ikke naturlig kan legges til en annen enhet. Besøk fra andre lands myndigheter skal prioriteres foran besøk fra private organisasjoner og aktører. Det er utarbeidet et skriv på engelsk om framgangsmåten for å besøke Statens vegvesen som er tilgjengelig på våre hjemmesider.

4.2 Ressursbruk

Vi skal være bevisst ressursbruken i all internasjonal deltagelse og samarbeid, og aktivitetsnivået må tilpasses varierende bemannings- og budsjettsituasjoner. All deltagelse skjer innenfor den enkelte enhets budsjett. Ressurser til EØS-arbeidet er integrert i ressurser til regelarbeid generelt.

I senere år har bruken av nettbaserte samarbeids- og formidlingsformer tatt seg opp. Både internasjonale og nasjonale aktører legger til rette for mer bruk av web-baserte arrangementer (møter, seminarer o.l.). Det er også blitt mulig å følge flere og flere konferanser via sosiale medier (for eksempel Twitter) der mange kan delta uten å være fysisk tilstede.

Mer bruk av IKT innen internasjonalt samarbeid vil føre til lavere tids- og reisekostnader og dermed til mer kostnadseffektive samarbeidsformer og tilførsler av kunnskap. Samtidig er samarbeid og kunnskapsdeling i stor grad basert på tillit som best bygges opp gjennom fysisk tilstedeværelse. En kombinasjon av fysiske og virtuelle samarbeids- og formidlingsformer vil derfor være nødvendig.